

ter ikke og ønsket ikke, at disse Mand skulde indblande sig i Forholdet mellem Arbeidsherrerne og de vogne myndige Arbeidere, men alene derved, at der er en Autoritet, som jævnlig kommer paa Fabrikken, og som man fra begge Sider kan betro sine Klager og Ønsker, vilde være umdet ikke lidt. Jeg vil ogsaa henlede Opmærksomheden paa, om det ikke skulde være rigtigt netop med Hensyn til Børn og unge Mennesker at foreskrive, at, naar de anvendes til strengt Arbejde, skal der afluttes skriftlig Kontrakt med deres Forældre eller Børgere. Derved vilde man jo have det i sin Magt lettere at kunne kontrollere, hvorvidt deres Kræfter bleve brugte eller misbrugte, idet der jo, naar der ikke er nogen saadan Kontrakt, og der ikke er nogen Inspektør tilstede — og en saadan kan jo umuligt til enhver Tid være tilstede overalt — vil kunne blive gaaet ud over Lovens Bestemmelser, uden at man egentlig kan komme til Kundskab derom. Jeg tror, at, ligesom man nu ofte ved Affordarbejde bliver enig om en Kontrakt mellem de myndige Arbeidere og Arbeidsheren, saaledes vil det ogsaa være heldigt, at der blev oprettet en Kontrakt for de Børns og unge Menneskers Vedkommende, der anvendes paa store Fabrikker.

Søpler: Jeg er ganske enig med den næstforegaaende Taler (Suenson) i hans Betragtning af Forslaget om, at man ikke maa tage Børn og unge Mennesker til Arbejde før efter Kl. 6 om Morgenen. Det vilde tage sig underligt ud mange Steder, f. Ex. paa smaa Værksteder. Naar jeg tænker paa Forholdene paa Landet, som jeg kjender bedst, saa er der jo mange smaa Bygningshaandværkere, der have temmelig store Værksteder og have Lærlinge; men de maa sandelig op om Morgenen og begynde at arbejde tilligemed Værstere og Svendene, og det Samme gjælder Smedeværksteder, hvor unge Mennesker tages i Være fra 14 Aars Alderen. Det vilde være daarligt for disse unge Mennesker, hvis de ikke maatte tages i Arbejde, naar Arbeidet regelmæssigt begynder. Jeg frygter for, at man vilde risikere at bidrage til at gjøre mange af disse unge Mennesker til Spønmønstre og Dagdrivere. Det er en underlig Medlidenshed, man synes at have med kraftige Børn og unge Mennesker; jeg anser det netop for heldigt for Børn, at de, saasnart de kunne begynde at arbejde, vænnes til at staa op om Morgenen og saa begynde at arbejde. Der er jo nogle Fabrikker, som maa anses for skadelige for Sundheden og især for unge Mennesker; men saa maa man ligesom forbyde disse Fabrikker at tage unge Mennesker i Arbejde f. Ex. Fyrstikkfabrikker, som den ærede Taler (Sølsen) nævnte, og som virkelig ere meget skadelige for Sundheden. Naar det saa koster Fabriksheren noget mere, saa lad Fyrstikkerne koste noget mere, derved sker der ingen Skade. Der er foreslaaet Ansættelsen af Direktører og Inspektører; men skulde Politiet

ikke være tilstrækkeligt til at paase, at Loven ikke overtrædes? Naar man indskrænker disse Bestemmelser saaledes, som jeg mener, at de skulle indskrænkes, saaledes at det forbydes at misbruge Børn i for Sundheden skadelige Fabrikker, saa behøver man ikke at anfætte en hel Skare nye Embedsmænd for at efterse disse Fabrikker. For mig staar det saaledes, at man har gjort altfor meget ud af denne Sag. Man har her villet foreskrive Regler, der ville blive til stor Ginder saavel for Arbeidsgiverne som for Arbejderne. Hvor mange Familier vilde ikke høilig beklage sig over, at det forbydes deres Børn at benytte Tiden paa en gavnlig Maade og tjene Lidt til Hjælp til Familien i Stedet for at gaa og drive paa Gaden? Det er ikke heldigt saaledes at holde Haand over Børnene, at de ikke maa benyttes til godt og gavnligt Arbejde. Jeg anser det for det Heldigste for ethvert Barn, at det, saasnart dets Kræfter tillader det begynder at lære at benytte Livet til at arbejde, og det tillade Kræfterne i mange Tilfælde i en ung Alder. Det vilde mange Steder se daarligt ud paa Landet, naar man ikke maatte lade sine Børn arbejde, før de havde naaet Tiaarsalderen. So, man begynder, saasnart deres Kræfter tillader det, at benytte dem til de Arbejder, de kunne udføre, og derved opdrager man flittige og dygtige Mennesker, og man maa ikke tro, at det hindrer Barnets Udvikling eller Sundhed. Thi netop de Børn, der vænnes tidligt til Arbejde og nyttige Sysler, tror jeg blive de stærkeste og dygtigste Mennesker. Jeg tror, at dette Lovforslag gaar altfor vidt i sine Bestemmelser imod at benytte Børn til Arbejde.

L. Grifsen: Jeg skal blot tillade mig at udtale den Bemærkning, at jeg tror, at hvor Børn anvendes i Fabrikker, er den Fredning, som Lovforslaget opstiller for dem, ikke for stor; thi man maa ikke glemme, at paa Fabrikkerne er Arbeidet vedholdende, saalænge der arbeides. Noget anderledes stiller det sig for mig, forsaavidt disse Bestemmelser ogsaa gjøres anvendelige paa Haandværk, thi med Hensyn til dette tror jeg, at det vilde være for strengt, om man vilde sige, at Børn ikke maatte anvendes uden til de anførte Tider, idet der er den store Forskel, at der ikke saaledes som paa Fabrikkerne arbeides uophørlig fra Morgenen til Aften, men der er Mellemrum, i hvilke Børnene kunne hvile. Ogsaa med Hensyn til unge Mennesker kan der være saadanne Forhold, at Arbeidet ikke kan siges at være for strengt. Dersom man altsaa vil forbyde Haandværksmesteren at benytte de unge Mennesker og Børnene i længere Tid eller til andre Tider end angivet i Lovforslaget, tror jeg, at det vilde være for strengt. Der kan nemlig komme Tider, hvor Afsetningsforholdene kunne være bedre, og hvor Mestrene maa lægge megen Beslag paa deres Folks Kræfter for at fyldestgjøre de Fordringer, der stilles til